

SAMPYKKT PINGMÁL KVENNALISTA:

1.

Pingsályktun um úrbætur í meðferð nauðgunarmála, samþykkt 22. maí 1984:

"Alþingi ályktar að fela dómsmállarráðherra að skipa 5 manna nefnd er kanni hvernig háttar er rannsókn og meðferð nauðgunarmála og geri tillögur til úrbóta í þeim efnum." Nefndin var skipuð sama vor og skilaði ítarlegri skýrslu og tillögum árið 1989. Margar hafa verið framkvæmdar, m.a. var opnuð neyðarmóttaka fyrir fórnarlömb kynferðisbrota 8. mars 1993.

2.

Tillögu um athvarf fyrir unga fíkniefnaneytendur var vísað til ríkisstjórnarinnar í mars 1985:

"Alþingi ályktar að fela heilbrigðisráðherra að skipa 3 manna nefnd sem leggi fram ákveðnar tillögur um það hvernig best sé að veita athvarf og heilbrigðis- og félagslega þjónustu þeim börnum og unglungum yngri en 18 ára sem eru illa haldin, andlega og líkamlega, vegna fíkniefnaneyslu."

Ýmislegt hefur gerst í málefnum ungra fíkniefnaneytenda á síðari árum.

3.

Pingsályktun um kerfisbundna leit að brjóstakrabbameini hjá konum, samþykkt 9. maí 1985:

"Alþingi ályktar að skora á ríkisstjórnina að beita sér fyrir því, svo fljótt sem verða má, að komið verði á kerfisbundinni leit að brjóstakrabbameini hjá konum með brjóstamyndatöku (mammografi)."

Pessi ályktun hefur verið framkvæmd til fullnustu.

4.

Pingsályktun um aðgang að náms- og kennslugögnum í öllum fræðsluumdæmum, samþykkt 13. júní 1985:

"Alþingi ályktar að skora á ríkisstjórnina að láta kanna, í samstarfi við samtök sveitarfélaga og fræðsluskrifstofur í öllum landshlutum, hvernig hagkvæmast sé að auðvelda skólum aðgang að námsögnum, kennslutækjum og hjálparögnum þannig að tryggt verði að allir nemendur, hvar sem þeir búa á landinu, geti hagnýtt sér fjölbreytt kennslugögn í námi."

Pessari ályktun var tæpast fylgt nægilega vel eftir, en eithvað hefur breyst til batnaðar. Tillagan sjálf gerði ráð fyrir kennslugagnamiðstöðvum við allar fræðsluskrifstofur.

5.

Pingsályktun um að meta heimilisstörf til starfsreynslu, samþykkt 22. apríl 1986:

"Alþingi ályktar að meta skuli til starfsreynslu heimilis- og umönnunarstörf, sem unnin eru launalaust, þegar um hliðstæð störf er að ræða. Jafnframt felur Alþingi ríkisstjórn að láta athuga með hvaða hætti meta megi slíka starfsreynslu þegar um óskyld eða sérhæfð störf er að tefla."

Tillagan sjálf var miklu ákveðnar orðuð og gerði ráð fyrir, að í kjarasamningum ríkis og Bandalags starfsmanna ríkis og bæja yrði starfsreynsla við ólaunuð heimilisstörf metin á sama hátt og starfsreynsla hjá opinberum aðilum við ákvörðun um aldurshækkanir. Tillagan var umdeild og geysimikið rædd á Alþingi, en ályktunin hefur litlu skilað.

6.

Pingsályktun um úrbætur í ferðaþjónustu, samþykkt 22. apríl 1986:

"Alþingi ályktar að fela samgönguráðherra að láta gera úttekt á aðstöðu til ferðaþjónustu á

helstu ferðamannastöðum í einstökum landshlutum. Úttektin skal m.a. ná til gistiaðstöðu, veitingaþjónustu, samgangna, leiðsögu og leiðamerkinga, eftirlits, aðgangs að áhugaverðum stöðum, upplýsingaþjónustu og hreinlætisaðstöðu. Á grundvelli slíkrar úttektar skal gerð áætlun um úrbætur. Verk þetta skal unnið í samráði við ferðamálasamtök landshlutanna." Úttekt var gerð í samræmi við þessa ályktun, en áætlun var aldrei gerð af hálfu ráðuneytisins.

7.

Pingsályktun um fræðslu meðal almennings um kynferðismál, samþykkt 19. mars 1987:

"Alþingi ályktar að fela heilbrigðisráðherra að efla verulega fræðslu um kynferðismál meðal almennings með það að meginmarkmiði að koma í veg fyrir ótímabærar þunganir og hindra útbreiðslu sjúkdóma. Sérstök áhersla skal lögð á að upplýsa fólk á aldrinum 15-19 ára um kynlíf og getnaðarvarnir."

Margsinnis hefur verið ýtt á um framkvæmd þessarar ályktunar, og eitthvað hefur þokast.

8.

Pingsályktun um lífeyrisréttindi þeirra er sinna heimilis- og umönnunarstörfum, samþykkt 19. mars 1987:

"Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að undirbúa tillögur um lífeyrisréttindi þeirra sem eingöngu sinna heimilis- og umönnunarstörfum og leggja þær fyrir Alþingi eigi síðar en 1. nóvember 1987."

Pessi ályktun tók mið af tveimur tillögum um þetta efni svo og frumvarpi Kvennalistans um lífeyrisréttindi húsmæðra. Ályktunin hefur enn ekki verið framkvæmd.

9.

Frumvarpi um launalaust leyfi foreldra var vísað til ríkisstjórnarinnar vorið 1987:

Efni frumvarpsins er að foreldri, sem beiðist lausnar frá starfi sínu til að annast barn sitt, eigi rétt á að ganga aftur að sama starfi og sömu kjörum allt að tveimur árum frá fæðingu barnsins.

Ekkert gerðist í málinu, og var frumvarpið endurflutt á næstu þingum, árangurslaust.

10.

Tveimur frumvörpum um breytingar á lögum um almannatryggingar var vísað til ríkisstjórnarinnar vorið 1988:

Annað fól það í sér, að Tryggingastofnun tæki þátt í kostnaði vegna gleraugna fyrir börn, unglings og elli- og örorkulífeyrisþega.
Hitt frumvarpið gerði ráð fyrir, að Tryggingastofnun tæki þátt í greiðslu ferðakostnaðar sjúklings, sem þarfnað ítrekaðrar meðferðar, og fylgdarmanns, þegar sérstaklega stendur á. Efni síðara frumvarpsins var haft til hliðsjónar við setningu reglna Tryggingastofnunar um þátttöku í ferðakostnaði.

11.

Pingsályktun um einnota umbúðir, samþykkt 11. maí 1988:

"Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að undirbúa frumvarp til laga um framleiðslu, innflutning og notkun einnota umbúða hér á landi."

Slíkt frumvarp var ekki samið, þótt ýmislegt hafi gerst í þessum efnum.

12.

Pingsályktun um könnun á launavinnu framhaldsskólanema, samþykkt 11. maí 1988:

"Alþingi ályktar að fela menntamálaráðherra að láta kanna í náinni samvinnu við framhaldsskólanum hvernig háttar sé vinnu framhaldsskólanema með námi. Kannaður verði vinnutími, kjör og réttindi, ástæður þess að nemendur taka að sér launuð störf með námi og hugsanleg áhrif vinnu á ástundun og námsárangur."

Ályktunin var ekki framkvæmd eins og til stóð, en eitthvað var kannað í einstökum skólum.

13.

Tillögu um þjónustumiðstöð fyrir heyrnarskerta var vísað til ríkisstjórnarinnar vorið 1988:

Síðar var opnuð svokölluð Samskiptamiðstöð heyrnarlausra og heyrnarskertra, og boðið er upp á textasíma og túlkaþjónustu fyrir heyrnarskerta.

14.

Pingsályktun um umhverfisfræðslu, samþykkt 20. desember 1988:

"Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að auka og samræma fræðslu um umhverfismál í skólum, m.a. í tengslum við endurskoðun á aðalnámskrá grunnskóla og þróun námsefnis fyrir framhaldsskóla, svo og fyrir almenning í samvinnu við opinbera aðila, fjölmiðla og félagasamtök."

Umhverfisfræðsla hefur vissulega aukist talsvert frá samþykkt þessarar ályktunar.

15.

Pingsályktun um að efla kjararannsóknir, samþykkt 13. apríl 1989:

"Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að sjá til þess að kjararannsóknir verði efldar og samræmdar. Í því skyni verði launamiðar og skattagögn þannig úr garði gerð að fram komi á launamiðum sem öruggastar upplýsingar um fjölda vinnustunda að baki dagvinnulaunum, yfirvinnulaunum og öðrum launagreiðslum. Jafnframt verði starfsheiti skilgreind og samræmd og þau tilgreind á launamiðum og skattaframtali. Enn fremur verði settar reglur sem tryggi skil á launamiðum og réttum upplýsingum."

Lítið gerst.

16.

Pingsályktun um tónmenntakennslu í grunnskólum, samþykkt 5. maí 1989:

"Alþingi ályktar að fela menntamálaráðherra að skipa nefnd til að athuga og koma með tillögur að samvinnu og samþættingu tónmenntakennslu í grunnskólum og tónlistarskólum landsins með það fyrir augum

- að efla og auka tónmenntakennslu í grunnskólum,
- að koma á samvinnu milli grunnskóla og tónlistarskóla,
- að athuga hvernig best verði staðið að menntun kennara á þessu sviði,
- að það nám í tónlist, sem nemendur stunda utan lögboðins grunnskólanáms, geti í auknum mæli flust inn í húsnæði grunnskólananna,
- að samnýta húsnæði og kennara til að draga úr kostnaði og gera tónlistarnám aðgengilegra fyrir nemendur.

Nefndin ljúki störfum fyrir árslok 1989."

Skýrsla um málið kom árið 1993.

17.

Pingsályktun um sjálfseignarstofnanir, samþykkt 5. maí 1989:

"Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að beita sér fyrir gerð frumvarps til laga um

sjálfseignarstofnanir sem lagt verði fyrir næsta löggjafarþing."
Ályktunin var ekki framkvæmd.

18.

Tveimur tillögum um ökunám var vísað til ríkisstjórnarinnar vorið 1989:

Önnur tillagan gerði ráð fyrir endurskoðun reglugerðar um öku kennslu með það að markmiði að settar yrðu reglur um starfsemi ökuskóla, gerðar strangari kröfur til öku kennara og prófdómenda og kunnátta nýliða í akstri yrði aukin og bætt.

Í hinni tillöggunni fólst að komið yrði á aðfararnámi til ökuprófs í 9. bekk grunnskóla. Enn er verið að ræða þessi mál og vefja fyrir sér framkvæmd þeirra.

19.

Lög um breytingu á lögum um kosningar til Alþingis, samþykkt 19. maí 1989:

Lagabreytingin fól það í sér, að Íslendingar búsettir erlendis halda kosningarétti hér á landi svo lengi sem þeir vilja, en þurfa aðeins að sækja um að vera teknir á kjörskrá, fyrst 8 árum eftir að þeir áttu síðast lögheimili á Íslandi og síðan á 4 ára fresti.

20.

Pingsályktun um tæknifrjóvganir, samþykkt 14. desember 1989:

"Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að leggja hið fyrsta fyrir Alþingi frumvarp til laga um tæknifrjóvganir, m.a. að því er varðar réttarstöðu og tryggingamál þeirra sem hlut eiga að málí."

Ályktunin hefur ekki verið framkvæmd þrátt fyrir að margost hafi verið þrýst á um það .

21.

Pingsályktun um öryggi í óbyggðaferðum, samþykkt 22. febrúar 1990:

"Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að gera ráðstafanir til að bæta öryggi þeirra sem ferðast í óbyggðum með því að samræma og setja reglur og lög eftir því sem við á og með því að skipuleggja fræðslu, ráðgjöf og upplýsingar til ferðafólks. Við undirbúning málsins verði haft samráð við samtök áhugafólks um ferðalög og slysavarnir."

Nokkuð hefur verið unnið í málinu.

22.

Pingsályktun um nýja atvinnumöguleika á landsbyggðinni, samþykkt 19. mars 1990:

"Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að kanna með hvaða hætti unnt er að nota nútíma tölvu- og fjarskiptatækni til að flytja verkefni á vegum ríkisstofnana og annarra aðila frá höfuðborgarsvæðinu til annarra landshluta svo og hvernig auka megi tölvufræðslu. Sérstaklega verði kannaðir möguleikar á að nýta þessa tækni til þess að koma á laggirnar fjarvinnustofum í því skyni að fjölgum störfum og auka fjölbreytni í atvinnulífi byggðarlaganna."

Tillagan vakti mikla athygli og umtal og hafði nokkur áhrif, þótt framkvæmdin væri fremur kraftlítill.

23.

Pingsályktun um leiðsögumenn, samþykkt 23. apríl 1990:

"Alþingi ályktar að fela samgönguráðherra að skipa nefnd til að endurskoða reglugerð nr. 175/1983, um eftirlit með skipulögðum hópferðum erlendra aðila til Íslands í atvinnuskyndi. Í nefndinni eigi sæti fimm fulltrúar skipaðir af eftirfarandi aðilum: samgönguráðuneyti, umhverfisráðuneyti, Félagi leiðsögumanna, Félagi íslenskra ferðaskrifstofa og ferðafélögum áhugamanna. Ný reglugerð öðlist eigi síðar en 1. janúar 1991."

Nefndin var skipuð og vann sitt verk, en niðurstaðan varð að bíða eftir nýrri lagasetningu um skipulag ferðamála, sem þá var væntanleg, en varð þó ekki af.

24.

Pingsályktun um mótneyti og heimavistir fyrir framhaldsskólanemendur, samþykkt 26. apríl 1990:

"Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að gera áætlun sem miði að því að leysa mótneytis- og húsnæðisvanda framhaldsskólanema sem stunda nám fjarri sinni heimabyggð og marka stefnu um framkvæmdir í þessu skyni."

Ekkert gerst.

25.

Pingsályktun um skipulega fræðslu og leiðsögn fyrir útlendinga sem taka sér búsetu á Íslandi, vísað til ríkisstjórnarinnar vorið 1990:

"Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að sjá um að útlendingar, sem taka sér búsetu á Íslandi, hljóti skipulega fræðslu og leiðsögn sem miði að því að auðvelda þeim að takast á við daglegt líf í íslensku umhverfi. Fræðslan skal einkum ná til eftirtalinnar atriða: -kennslu í íslensku, -fræðslu um réttindi og skyldur íslenskra þjóðfélagsþegna, -fræðslu um íslenska þjóðfélagið og helstu stofnanir þess, -fræðslu um sögu landsins og staðhætti, íslenska menningu og þjóðlíf."

26.

Tillögu til þingsályktunar um átak til að kynna fólk réttindi þess og skyldur á vinnumarkaði var vísað til ríkisstjórnarinnar í maí 1990:

27.

Pingsályktun um nýjar aðferðir við útreikning þjóðhagsstærða, samþykkt 5. maí 1990:

"Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að láta kanna aðferðir við útreikning þjóðhagsstærða þar sem tekið sé tillit til áhrifa framleiðslustarfsemi á umhverfi og náttúrulegar auðlindir. Í þessu skyni verði komið skipulagi á hagskýrslugerð um umhverfismál og nýtingu auðlinda og fylgst með því sem er að gerast erlendis á þessu sviði."

Nokkuð hefur verið unnið með efni þessarar ályktunar í Þjóðhagsstofnun.

28.

Lög um breytingu á lögum um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum, samþykkt 5. maí 1990:

Aðalefni lagabreytingarinnar er, að ekki má ráða börn yngri en 14 ára nema til léttar, hættulítila starfa og ekki má láta börn á aldrinum 14 og 15 ára eða yngri vinna við hættulegar vélar og hættulegar aðstæður.

29.

Pingsályktun um átak gegn einelti, samþykkt 20. desember 1990:

"Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að beita sér fyrir því að gert verði átak gegn einelti meðal barna og unglings og skipa í þessu skyni samstarfshóp kunnáttufólks til að gera tillögur um úrbætur."

Nokkuð hefur verið unnið í málínu, en ekkert til fullnustu.

30.

Pingsályktun um eflingu heimilisiðnaðar, samþykkt 25. febrúar 1991:

"Alþingi ályktar að fela forsætisráðherra að kanna, í samráði við fræðsluyfirvöld, samtök listamanna og Heimilisiðnaðarfélag Íslands, hvernig efla megi heimilisiðnað hér á landi. Helstu markmið verði eftirfarandi:

- a. Að kanna stöðu heimilisiðnaðar og minjagripagerðar á landsbyggðinni.
- b. Að leita uppi gamlan fróðleik um gerð ýmissa þjóðlegra muna með það að markmiði að þjóðleg handíð varðveitist og þróist áfram.
- c. Að kanna hvernig veita megi faglega ráðgjöf með því að efna til námskeiða þar sem kunnáttufólk leiðbeini um rétt vinnubrögð og handtök við gamla heimilisiðnaðinn og mikilvægi þess að nota hráefni sem er sérstakt fyrir Ísland.
- d. Að leggja sérstaka áherslu á vinnslu íslensku ullaninnar, t.d. með því að standa fyrir tóvinnunámskeiðum.
- e. Að sækja aðstoð til hönnuða og hugmyndasmiða í leit að nýsköpun í heimilisiðnaði.
- f. Að aðstoða fólk við fjármögnun og markaðssetningu.
- g. Að hafa samstarf við atvinnumálaráðgjafa þar sem þeir eru starfandi."

Nefnd var skipuð, skýrsla gerð og haldnar ráðstefnur. Eitthvað hefur skilað sér til framkvæmdavaldsins, og nú er m.a. í bígerð hönnunarmiðstöð, sem var ein af tillögum nefndarinnar.

31.

Pingsályktun um úrbætur á aðstæðum ungmenna sem flosna upp úr skóla, samþykkt 12. mars 1991:

"Alþingi ályktar að beina því til ríkisstjórnarinnar að koma á fót samstarfshópi á vegum ráðuneyta og sveitarfélaga til að gera tillögur um samræmdir aðgerðir sem miði að því að aðstoða ungmenni sem flosnað hafa upp úr skóla. Samstarfshópurinn fjalli einnig um sameiginlegar forvarnir gegn þessum vanda. Samstarfshópurinn verði skipaður fulltrúum tilnefndum af dómsmála-, félagsmála-, menntamála- og heilbrigðis- og tryggingaráðuneytinu, stærstu sveitarfélögunum og Sambandi íslenskra sveitarfélaga. Samstarfshópurinn skili niðurstöðum fyrir árslok 1991."

Starfshópurinn var skipaður haustið 1991 og skilaði álti til félagsmálaráðherra í febrúar 1992. Niðurstöðurnar voru sendar menntamálaráðuneyti, þar sem allar tillögurnar lúta að aðgerðum, sem fram færð í skólum, og er nú unnið með þær þar.

32.

Pingsályktun um eflingu íþróttaiðkunar kvenna, samþykkt 18. maí 1992:

"Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að beita sér fyrir því að gert verði átak til að efla íþróttaiðkun kvenna. Áhersla verði lögð á mikilvægi íþróttar í líkamlegu og félagslegu uppeldi og sem fyrirbyggjandi aðgerðir til að bæta heilsu og vinnuþrek. Fjárframlög ríkisins til íþróttar skulu veitt með það að markmiði að gera íþróttaiðkun kvenna og karla jafnhátt undir höfði." Lítið markvisst hefur verið aðhafst í kjölfar þessarar samþykktar.

33.

Pingsályktun um skipun nefndar til að kanna stöðu samkynhneigðs fólks, samþykkt 19. maí 1992:

"Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að skipa nefnd til þess að kanna stöðu samkynhneigðs fólks á Íslandi. Nefndin skal skipuð fulltrúum dómsmálaráðuneytis, menntamálaráðuneytis, félagsmálaráðuneytis og hagsmunasamtaka samkynhneigðs fólks. Skal nefndin kanna lagalega, menningarlega og félagslega stöðu þess og gera tillögur um úrbætur og nauðsynlegar aðgerðir til þess að misrétti gagnvart samkynhneigðu fólk i hverfi hér á landi"

Nefndin var stofnuð og er að störfum.

34.

Pingsályktun um endurgreiðslu virðisaukaskatts til erlendra ferðamanna, samþykkt 20. 1992:
"Alþingi ályktar að fela fjármálaráðherra að láta endurskoða reglur um endurgreiðslu virðisaukaskatts til erlendra ferðamanna og framkvæmd hennar."

Í mótnu eru sameiginlegar reglur um þetta á vettvangi Evrópuþjóða og telur fjármálaráðuneytið ekki ástæðu til breytinga á innlendum reglum, meðan svo er.

35.

Pingsályktun um tengsl ferðaþjónustu við íslenska sögu og sögustaði, samþykkt 6. maí 1993:
"Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að skipa fimm manna nefnd til að setja fram hugmyndir og tillögur um það hvernig nýta megi sögu þjóðarinnar, sögustaði, þjóðhætti, verkmenningu og bókmenntir til að efla og bæta ferðaþjónustu innan lands."
Ekkert hefur enn gerst í framhaldi af þessari samþykkt.

36.

Tillögu um að styrkja stöðu brotabola við meðferð kynferðisbrotamála var vísað til ríkisstjórnarinnar vorið 1993:

Tillagan var flutt til þess að ýta á eftir framkvæmd tillagna nefndar um meðferð nauðgunarmála, sem sett var á laggirnar samkvæmt fyrstu tillögu Kvennalistans, sem samþykkt var á Alþingi vorið 1984.

37.

Pingsályktun um úrbætur í málum nýbúa, samþykkt 6. maí 1994:

"Alþingi ályktar að beina því til menntamálaráðherra að: a. Stuðla í auknum mæli að gerð kennsluefnis fyrir námsmenn af erlendum uppruna í sögu, landafræði, náttúrufræði og félagsfræði. Kennsluefnið verði á einföldu en góðu íslensku máli og til þess ætlað að auðvelda nemendum að tileinka sér annað kennsluefni í íslenskum skólum. b. Beita sér fyrir eflingu sérstakrar íslenskukennslu fyrir nýbúa og íslensk börn sem hafa dvalist lengi erlendis.

38.

Pingsályktun um styttingu vinnutíma, samþykkt 7. maí 1994:

"Alþingi ályktar að fela ríkisstjórninni að láta gera skýrslu um þær aðgerðir sem gripið hefur verið til á meðal Evrópuþjóða, einkum annarra norrænna ríkja, sem miða að styttingu vinnutíma og fjölgun starfa. Í skýrslunni verði gerð grein fyrir eðli og umfangi aðgerða, kostnaði og árangri eftir því sem upplýsingar frá stjórnvöldum, aðilum vinnumarkaðar eða alþjóðastofnunum gefa tilefni til."

Upphaflega tillagan var að fela ríkisstjórninni að beita sér fyrir styttingu vinnuvikunnar í 35 stundir í dagvinnu án kjaraskerðingar, en um það náðist ekki samstaða.

39.

Frumvarpi um breytingar á stjórnarskránni þess efnis, að heimild til útgáfu bráðabirgðalaga verði felld niður, var vísað til ríkisstjórnarinnar í apríl 1994.

40.

Tillögu til þingsályktunar um auðlindakönnun í öllum landshlutum var vísað til ríkisstjórnarinnar í apríl 1994.